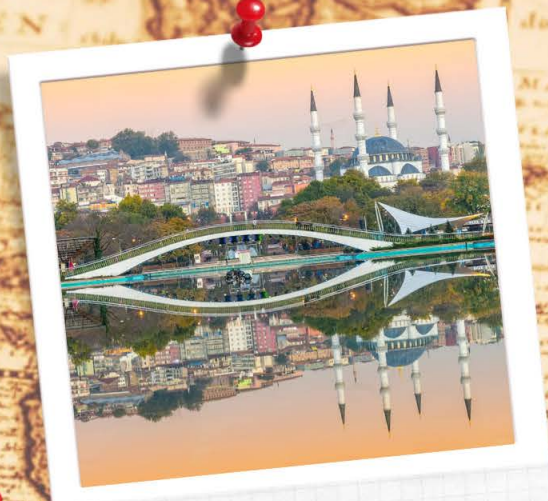

Наукові перспективи
Видавнича група

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ

у рамках роботи Видавничої групи

"Наукові перспективи"

Матеріали XLI Міжнародної науково-практичної конференції (07 лютого 2024 року, м. Анкара (Туреччина) дистанційно)

*В Мирного небі!
Вільної України!*

Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Інститут філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану
(Баку, Азербайджан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з
державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
Міждержавна гільдія інженерів консультантів (Київ, Україна)
Інститут освіти Азербайджанської республіки (Баку, Азербайджан)
у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Матеріали XLI-ої Міжнародної науково-практичної конференції

07 лютого 2024 року, м. Анкара, Туреччина (дистанційно)

2024 р.

International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of Sciences
(Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
Interstate Consultants Engineers Guild (Kyiv, Ukraine)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF MODERNIZATION OF SCIENCE: STATUS, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

Materials of the 41th International Scientific and Practical Conference

February 7, 2024, Ankara (Turkey)

2024

*Матеріали XLI-ої Міжнародної науково-практичної конференції
(07 лютого 2024 року, м. Анкара (Туреччина), дистанційно)*

DOI: <https://doi.org/10.52058/41>

УДК 001.3-048.35:0/9](06)

C91

Схвалено до друку Президією Громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 1/2-24, від 02.02.2024)

Матеріали конференцій індексуються у міжнародній пошуковій системі Google Scholar

Організаційний комітет конференції:

І.В. Жукова – кандидат наук з державного управління, доцент; С.О. Романенко – доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України; О.М. Непомнящий - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений будівельник України; О.І. Дачій - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України; О.М. Макаренко - доктор медичних наук, професор; Маркета Павлова – директор Міжнародного економічного інституту (Чехія); Юрій Кійков - доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Чехія); Володимир Бачишин - доцент кафедри економіки (Словаччина); Гумейр Гусейн Ахмедов – доктор педагогічних наук, професор (Азербайджан); Петер Ошват - доцент юридичного факультету (Словаччина); Л.С. Ахметова - доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); Бадрі Гечбаїа - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: *А.С. Ковальчук - здобувач ступеня доктора філософії (PhD).*

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XLI-ої Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукової, С.О. Романенка. м. Анкара (Туреччина): ГО «ВАДНД», 07 лютого 2024 р. 514 с.

У матеріалах XLI-ої Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, психології, техніки та інших галузей науки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір.

Матеріали будуть корисними та цікавими науковцям, викладачам, педагогам-практикам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачам вищої освіти, громадсько-політичним діячам, а, також, усім, хто цікавиться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

© автори, 2024

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2024

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Романенко Є.О., Вербовенко О.П. <i>Збройні Сили України увійшли до 20 найпотужніших армій світу</i>	17
---	----

СЕКЦІЯ 2. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ, САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНА СЛУЖБА

Богуцький С. <i>Запровадження проектного підходу в органах місцевого самоврядування України в контекст і легітимізації місцевої влади</i>	23
Болтянський В.В. <i>Основні положення та термінологія сфери психічної допомоги та психічного здоров'я в українському законодавстві</i>	29
Васькович І.М., Кукляк А.І. <i>Інноваційні інструменти управління розвитком житлово-комунального господарства міста</i>	35
Голинська О.В. <i>Контекст, умови та виклики в системі місцевого економічного розвитку в Україні</i>	42
Кризина Н.П. <i>Державна політика в сфері охорони психічного здоров'я: нормативно-правовий механізм</i>	47

Крицький Р.А.

*Впровадження електронного урядування у публічному адмініструванні.....*53

Лугач О.О.

*Фінансова політика у сфері міжсекторної взаємодії в протидії наслідкам пандемій.....*59

Спришев К.О.

*Аналіз стану системи інформаційно-аналітичного забезпечення сил безпеки України.....*64

Тельє В. Ю.

*Ефективність запровадження системи управління якістю в органах місцевого самоврядування.....*70

Чумакова Г.В., Пасічнюк В.В.

*Розвиток електронного урядування та транскордонних цифрових публічних послуг в ЄС.....*79

СЕКЦІЯ 3.

ПРАВО

Антонюк У.В., Антонюк Л.В.

*Інфекційна безпека в Україні в умовах воєнного стану.....*85

Бугера С.І.

*До питання підвищення ефективності системи запобігання і протидії корупції.....*91

Водяна К.А.

*Окремі питання встановлення факту смерті військовослужбовця.....*97

Івженко О.О.

*Загальні зміни в проведенні обшуку під час воєнного стану в Україні.....*101

- Клещенко Н.О.,**
Міжнародно-правова уніфікація: сутнісні виміри.....106
- Куртакова Г.О.**
Дистанційна та надомна роботи в сучасних умовах.....112
- Миронець О.М., Макаренко Я.В.,**
Щодо відповідальності державу міжнародному праві.....115
- Столбовий В.М., Дутчак Т.М.**
Правове регулювання інвестиційної діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.....119
- Турута О.В., Леонова А.О.**
Штучний інтелект у судовій системі.....122

СЕКЦІЯ 4. ПЕДАГОГІКА, ОСВІТА, ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОЛОГІЯ

- Bashmanivska L.A., Bashmanivska I.V.**
Orthoepic and diction speech expressiveness of philology students during professional training.....126
- Boiko O.**
The role of divergent and convergent thinking in teaching online english written communication.....131
- Haidar V.P.**
Teaching presence and language learning motivation.....135
- Honchar O.**
Interactive exercises as an effective tool for developing logical thinking in younger school-age children.....139

Melnychuk V., Melnychuk V. <i>Social media in the life of a teenager</i>	145
Naila Huseynova <i>Speech as the most important mental function</i>	149
Mammadova Narmina Israfil <i>Opportunities for teachers to use educational resources in the modern era</i>	152
Petrova L., Savchenko O. <i>Fostering academic integrity at the military university: challenges and perspectives</i>	157
Petrova O., Rudakova L. <i>Language learning via storytelling: efficiency and methods</i>	163
Shabanova K. <i>How does language learning affect today's youth?</i>	167
Білай Д.В., Жданова-Неділько О.Г. <i>Особистісно-розвивальний аспект у структурі орієнтації молоді на робітничі професії</i>	171
Годік К.О. <i>Проблеми збереження культурної пам'яті в літературі бразильської діаспори</i>	176
Данилко Д.В., Бровченко В.В. <i>Поезія Василя Денисюка крізь постмодерні окуляри</i>	179
Данилович О.Д. <i>Широта сполучуваності на синтаксичному рівні у науковому стилі</i>	184
Демідова Ю.Є. <i>Педагогічна ергономіка: міждисциплінарний підхід в навчанні</i>	188

Драбинюк С.Ю.

*Розвиток багатомовних комунікативних навичок у дітей з
ООП засобами полімовного театру.....*192

Зайва М.С.

*Аксіологічні орієнтири майбутнього вчителя музичного
мистецтва.....*198

Зарудняк М. С.

*Про страх по-дитячому (на матеріалі оповідання
«Сдиноріг» О. Луцевської).....*203

Іваненко І.М.

*Проблеми мовленнєвої реабілітації цивільних осіб,
евакуйованих із прифронтових територій.....*209

Кузнецова Т.Г., Трощина О.А.

*Роль асистента вчителя у формуванні сприятливого
психологічного клімату в інклюзивному класі.....*213

Куцос О. І.

*Характерологічні концепти в українській мовній свідомості.....*219

Мельнік А.О., Шевченко О.В.

*Методика проведення занять з фізичного виховання
засобами оздоровчих систем.....*225

Мудрик Д.П.

*Ініциомовна комунікативна компетентність сучасного
журналіста як складова загальної професійної
компетентності.....*231

Погребняк О.О.

*Ефективність мобільних застосунків у вивченні української
мови.....*238

Чиченьова О. М., Лукачина А.В.

*Вплив рухових ігор на здобувача вищої освіти для підвищення рівня координаційних здібностей під час проведення занять з фізичного виховання *242

**СЕКЦІЯ 5.
ПСИХОЛОГІЯ**

Атаханов Б.К.

*Діагностичний аспект деструктивних проявів кризи юності.....*246

Вовченко О.А.

*Прокрастинація як прояв психічної організації українців за умов воєнного часу.....*251

Іванов В.В.

*Формування професійної придатності студентів педагогічних коледжів в парадигмі планування майбутньої діяльності *256

Коркос Я.О.

*Підходи та методи розвитку критичного мислення.....*261

Старченко А.В.

*Теоретичний аналіз компонентів особистісної зрілості.....*266

**СЕКЦІЯ 6.
МЕДИЦИНА**

Serheta I.V., Dudarenko O.B.

*Medical and social characteristics of the living conditions of hiv-infected persons and their considerations in the development of psychohygienic correction technologies.....*270

Хубегова І.В.

*Валідація динамічної шкали оцінки ходи при хворобі паркінсона (dypags).....*276

- Чумаченко Д.С., Малишев В.В.**
*Світовий ринок інструментів біоінженерії: стан, географічні регіони, фактори зростання та перспективи.....*279
- Ярова І.**
*Доплерометричний аналіз кровотоку у жінок з безпліддям на тлі патології ендометрію.....*284

СЕКЦІЯ 7. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

- Панфілова Т.О.**
*Інноваційний потенціал України.....*290
- Погорськова О.В.**
*Забезпечення стійкості продовольчої системи до зміни клімату.....*296
- Тимощук О.О.**
*Екосистемні ризики забезпечення туристичних потоків у середземноморському регіоні.....*301

СЕКЦІЯ 8. ЕКОНОМІКА Й УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

- Botsula O., Golovina O.**
*Priorities of land use in the context of post-war reconstruction in Ukraine.....*307
- Вдовин М.Л., Коханевич М.П.**
*Дослідження злочинності та рівня безпеки в регіонах України: інтегральний показник.....*312
- Коваленко О. В.**
*Оптимізація взаємодії між організаціями.....*317

Лиска П. О.

*Регресійний аналіз ролі інноваційної складової корпоративної соціальної відповідальності.....*320

Фімяр С.В., Глембицький О.В.

*Вплив штучного інтелекту на розвиток інтелектуального капіталу у сучасних підприємствах.....*325

Шепель А.В.

*Пошук сільськогосподарської культури для покращення управління підприємством.....*330

СЕКЦІЯ 9. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Глухова В.І.,

*Міжбюджетні трансферти в регулюванні дохідної частини бюджетів.....*336

СЕКЦІЯ 10. ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Rudenko T.

*Simulation of temperature fields in layered shells under heat loads.....*341

Smetankina N., Misiura S., Misiura Ie.

*Mathematical modeling and optimization of thermal stressed state of shell structures in power engineering.....*345

Багін М.Л., Горб О.І.

*Інвестиційна привабливість земель регіонів: теоретичні положення.....*350

Калманов М.Й., Лимар К.С.

*Роль графенових систем в прискоренні електромобілізації транспортної сфери.....*354

Книш Б.П.

*Моделювання огляду території на основі алгоритму оптимізації мурашиної колонії за допомогою безпілотних літальних апаратів.....*358

Мамонов К.А., Канівець О.М., Шипулін В.Д., В'яткін Р.С.

*Особливості формування та використання моніторингу використання земель об'єднаних територіальних громад.....*363

Мамонов К.А., Штерндок А.В., Мамонов В.К.

*Особливості наукової та професійної діяльності для підготовки спеціалістів у сфері геодезії та землеустрою.....*368

Рубаненко О.Є., Рубаненко О.О., Гунько І.О., Лізанець О.В.

*Дослідження процесів в ізоляції полюсів у системі МОПС.....*371

**СЕКЦІЯ 11.
МЕНЕДЖМЕНТ**

Івахненко І.С., Резник Д.О., Будзяк Х.В.

*Краудфандинг як технологія фінансування інноваційних проєктів: переваги та недоліки.....*376

Терлецька Ю.О., Нікітюк В.Я.

*Шляхи підвищення надійності інформаційного забезпечення державної установи в умовах цифрової трансформації.....*382

Улько Є.М.

*Наукові підходи до стратегії формування сталого управління земельними (грунтовими) ресурсами в Україні.....*389

**СЕКЦІЯ 12.
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

Федотова О.О.

*Прогресивні інформаційні технології в діяльності інформаційних агентств.....*402

СЕКЦІЯ 13. ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

Nurlana Aliyeva

*The resettlement of armenians to nakhchivan in the early XIX-XX centuries and its impact to the ethnic structure of the people.....*408

Кожолянюк О.В.

*Медицинні знання у цивілізації ацтеків.....*415

Козак О.В.

*Проблеми багатопартійності в Україні 1917-1925 рр. у роботах М.Ю. Шаповала.....*420

Мірошніченко О.В.

*«Гіні забутих предків» – освічування духовності українського народу.....*425

Олянич В.В., Дмитренко Ю.Г., Чала О.Г.

*Розвиток циглерівського цукрового заводу в період нової економічної політики.....*430

Шабельнікова І.В.

*Археологія та суспільство: формування хибного образу археолога крізь призму кінематографу.....*435

СЕКЦІЯ 14. ГЕОГРАФІЯ

Kutsa O.

*Developing students' initiative and entrepreneurship competence through geographical education.....*439

СЕКЦІЯ 15. КІБЕРБЕЗПЕКА

**Лазута Р.Р., Зінченко М.О., Яковчук О.В., Прис Г.П.,
Лазута Р.Г.**

*Безпека та конфіденційність у мережах 4g (lte).....*445

Місюра С.Ю.

*Аспекти кібербезпеки у комп'ютерних мережах.....*452

**Яковчук О.В., Зінченко М.О., Лазута Р.Р., Пилипчук Ю.В.,
Безносенко С.Ю., Коваленко І.Г**

*Захищеність інформації в мережах LTE.....*456

**СЕКЦІЯ 16.
КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО**

Sharykov D.

*Alexander ampodistov of multi-genre of circus artists: circology
analysis and specificity of creativity.....*463

**СЕКЦІЯ 17.
ПРИКЛАДНА ФІЗИКА ТА НАНОМАТЕРІАЛИ**

Arnautov A., Arnautov V.

*New scheme of chromatic aberration based on the new spectrum
of optical range emission (ninth message about our new
spectrum of visible light).....*469

**СЕКЦІЯ 18.
СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ**

Прокопович Л., Гришин Б.

*Проблема фрагментації суспільної свідомості в теоріях
Габермаса та практиках маркетингової комунікації.....*484

**СЕКЦІЯ 19.
ПОЛІТОЛОГІЯ**

Теремко В.В.

*Вплив ідеології на політичну поведінку та стратегії
сучасних партій.....*489

**СЕКЦІЯ 20.
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА
ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА**

Данилович А.О.

*Використання систем охолодження електронної техніки
на базі мініатюрних теплових труб.....495*

**СЕКЦІЯ 21.
МОВЗНАВСТВО**

Leyla Zeynalova

Stylistic shades of phraseologisms with antonym components.....500

**СЕКЦІЯ 22.
СОЦІОЛОГІЯ**

Henkelman Ye.

The impact of the financial crisis on the nigerian economy.....503

**СЕКЦІЯ 23.
ТУРИЗМ**

Кондрацька Л.П.

*Тенденції використання інноваційних технологій у
туристичній сфері.....507*

СЕКЦІЯ 1.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Романенко Є.О.

доктор наук з державного управління, професор,
Заслужений юрист України,
полковник,
*Генеральний штаб ЗСУ,
м. Київ, Україна*

Вербовенко О.П.

Начальник Центрального управління військової освіти,
*Генеральний штаб ЗСУ,
м. Київ, Україна*
полковник

ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ УВІЙШЛИ ДО 20 НАЙПОТУЖНІШИХ АРМІЙ СВІТУ

В Україні закінчується другий рік війни в якій українська нація веде небачену у 21-му сторіччі битву за своє існування. Російське вторгнення в Україну 2022 року - відкритий воєнний напад Росії на Україну, розпочатий 24 лютого 2022 року. Частина російсько-української війни, розв'язаної Росією 2014 року, участь у якій РФ намагалася заперечувати.

Росія заперечує, що веде проти України загарбницьку війну на її території та називає це «спеціальною операцією». Москва, попри численні докази, також заперечує свої атаки на цивільних в Україні.[1]

Вже біля двох років наші воїни захищають країну від російських окупантів, борючись за незалежність та свободу для нинішнього та наступних поколінь. Саме тому ЗСУ очолюють рейтинг довіри українців – їм довіряє 94%. У законі «Про Збройні сили України» йдеться про те, що Збройні сили України – це військове формування, на яке відповідно до Конституції покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. ЗСУ забезпечують стримування збройної агресії та відсіч їй, охороняють повітряний та підводний простір України у випадках, визначених законом, беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

Верховним головнокомандувачем ЗСУ є президент Володимир Зеленський. Безпосереднє військове керівництво ЗСУ здійснює головнокомандувач (Валерій Залужний), адміністративне та військово-політичне – міністр оборони (Руслан Умерев).

ЗСУ мають таку структуру:

Генштаб;

- командування об'єднаних сил;
- види ЗСУ – Сухопутні війська, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили;
  - окремі роди сил ЗСУ – Сили спеціальних операцій, Сили територіальної оборони, Сили логістики, Сили підтримки, Медичні сили;
  - окремі роди військ – Десантно-штурмові війська, Війська зв'язку та кібербезпеки;
  - органи військового управління, з'єднання, військові частини, вищі військові навчальні заклади тощо.

Чисельність Збройних сил затверджується Верховною радою за поданням президента.

До війни з росією, у 2013 році, у лавах Збройних сил України було 166 тисяч осіб. До речі, витрати на оборону тоді становили лише 1% від ВВП.

Після анексії Криму та початку бойових дій на Донбасі чисельність ЗСУ збільшилася до 250 тисяч осіб. Такою вона залишалася до 2018 року включно.

В 2019 році чисельність української армії скоротилася до 246 тисяч. Але вже наступного року ЗСУ знову налічували 250 тисяч військових.

В 2021 році чисельність ЗСУ становила знову 246 тисяч осіб.

В 2022-му після початку повномасштабного вторгнення та з урахуванням мобілізації у лавах Збройних сил приблизно 700 тисяч осіб, а весь сектор безпеки та оборони охоплює до мільйона українців. Таким чином, порівняно з 2014-2021 роками чисельність української армії зросла майже втричі.

У 1993 році видатки на Міністерство оборони становили 0,3% від ВВП – найнижчий показник за всі роки незалежності. За рік він зріс до 1,6%.

У 1996 році обсяг фінансування військових потреб становив 1,4 млрд грн (1,7% від ВВП). За п'ять років видатки зросли до 2 мільярдів. Водночас відсоток від ВВП знизився до 0,9.

Через шість років, у 2007, видатки зросли до 7,5 мільярдів гривень. Далі кілька років вони то збільшувалися, то зменшувалися.

У 2011 році витрати на оборону становили 11,5 мільярдів гривень (0,8% від ВВП).

Видатки на безпеку та оборону в Україні почали стрімко збільшуватися з 2014 року. У бюджеті на 2014 рік витрати на Міністерство оборони становили 15,1 млрд гривень. Наступного року їх збільшили втричі – до 45,8 млрд.

Станом на 2015 рік видатки склали 15,2 млрд грн, а вже за рік зросли до 45,8 мільярда (2,3% від ВВП).

У 2016 році на Міноборони виділили 59,4 млрд гривень, у 2017 році – 68,8 млрд гривень, у 2018 році – 86,5 млрд гривень.

В 2019 році витрати на оборону в Україні перевищили 100 млрд гривень. В 2020 році на профільне міністерство виділили 118 млрд гривень, (2,8% від ВВП).

В 2022 році на тлі повномасштабної російської агресії, з урахуванням усіх останніх змін до держбюджету, витрати на Міністерство оборони становитимуть 624,3 млрд гривень.[2]

Президент України Володимир Зеленський ввів у дію рішення Ради національної безпеки та оборони, відповідно до якого в наступному році на потреби національної оборони в державному бюджеті мають передбачити не менше 21,6% від ВВП. Про це йдеться в указі, який вже опубліковано на сайті Офісу президента.[3] Більше половини всіх ресурсів бюджету — 1 трлн. 685 млрд. грн./ піде на оборону. Ця сума на 113 млрд грн більша, ніж 2023 року. Крім того, на уряд покладено зобов'язання фінансувати сектор безпеки та оборони у пріоритетному порядку – зокрема у питаннях задоволення першочергових потреб в озброєнні, техніці, боєприпасах, "належного утримання особового складу". При цьому відповідні органи мають скоротити існуючу заборгованість перед виконавцями оборонних контрактів.[3]

Україна станом на 9 січня 2024 року посіла 18 місце серед 145 країн світу з індексом потужності PwrIndx 0,2598. Українська армія опустилася на три позиції у рейтингу Global Fire Power 2024, якщо порівнювати її із показником 2023 року. Розрахунки базуються на тому, що чим менше значення PwrIndx, тим "потужнішим" є звичайний бойовий потенціал країни. Про це свідчить рейтинг Global Firepower, що оцінює

бойовий потенціал країн.[4] У рейтингу Global Firepower використовується понад 60 окремих факторів для визначення оцінки PowerIndex (оцінки потужності) певної країни за категоріями, починаючи від кількості військових підрозділів і фінансового стану до матеріально-технічних можливостей і географії.

Упорядники рейтингу зазначили, що зміна місця не обов'язково вказує на зниження потенціалу армії країни. Найслабшими місцями України назвали Військово-морські сили та Повітряні сили.

Перше місце посідають США (0,0699), держава-агресор Росія знаходиться на другій сходинці (0,0702), Китай - на третій (0,0706), четверте Індія (0,1023) та п'яте – Південна Корея (0,1416). Країною з найслабшою армією визнали Бутан. Крім неї, в останню п'ятірку увійшли Молдова, Суринам, Сомалі та Бенін.

Армія Ізраїлю (0,2596) опинилася на один щабель вище за Україну, проте ЗСУ випередили Німеччину(0,2847) та Іспанію (0,2882).[4]

В 2023 році Україна посідала 15 місце в світі. Як повідомлялося, у 2021 році Україна піднялася на 6 місце в рейтингу армій Європи та на 22-е – у світовому. У 2020 році Збройні сили України піднялися на дві позиції у рейтингу найсильніших армій світу Global Firepower Index (GFP) і станом на жовтень посідали 25 місце. У 2017 році Україна посіла 30 місце в рейтингу найсильніших армій світу.

Висновки. У рейтингу Global Firepower 2024 Україна посіла 18 місце серед 145 країн світу з індексом потужності PwrIndx 0,2598 і опустилася на три позиції якщо порівнювати її із показником 2023 року. Найслабшими місцями України назвали Військово-морські сили та Повітряні сили. За даними

Bellingcat, сайт Global Firepower входить в мережу сайтів MilitaryFactory.com.

Global Firepower не розкриває подробиць формули, яку застосовує для розрахунку рейтингів, однак стверджує, що враховує «понад 55 різноманітних факторів, які визначають рейтинг конкретної держави». Втім, укладачі рейтингу ігнорують наявність чи відсутність у країни ядерної зброї - головного фактору стримування противника. Опитані аналітиками експерти не вважають рейтинг Global Firepower авторитетним, мовиться у матеріалі Bellingcat. Вони називають використану в дослідженні методологію непрозорою.

Список використаних джерел:

1. Романенко Є.О. Російська федерація є державою-терористом //Moderní aspekty vědy: XXVII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2023. - str.10-22.

2. Як змінювалася чисельність Збройних сил України <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/14/infografika/bezpeka/yak-zminyuvalasya-chyselnist-zbrojnyx-syl-ukrayiny>

3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 9 жовтня 2023 року «Про пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» по статтях, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України: Указ Президента України №682/2023 від 9 жовтня 2023 року № 682/2023

4. 2024 Military Strength Ranking [tps://www.globalfirepower.com/countries-listing.php](https://www.globalfirepower.com/countries-listing.php)

Матеріали ХІІ-ої Міжнародної науково-практичної конференції

(07 лютого 2024 року, м. Анкара (Туреччина) дистанційно)

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН,
ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ**

Видавець: Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.